

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Practici Tractatus, De Legibus

Marchius, Ewald

Coloniæ Agrippinæ, 1660 [erschienen] 1661

Cap. XXVI. De potestate dispensandi. Quotuplex sit hæc potestas, & qualiter ea competat Episcopis, & alijs circa Leges superiorum, ac illis, qui habent potestatem delegatam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42256

CAPUT XXVI.

De Potestate Dispensandi.

Quotuplex sit hac Potestas? & qualiter ea competat Episcopis? & alius, circa LEGES Superiorum? Ac illis qui habent potestatem delegatam?

HÆc Potestas, distinguitur in Ordinariam & Delegatam. Ordinariam habet, qui LEGEM tulit; quia ab eius voluntate & potentia dependet. Idem est de Superiore illius, dummodo formaliter sit Superior in Jurisdictione. Unde Papa potest Dispensare in LEGE Episcopi, ac toto Jure Canonico; imo. etiam in quacunque LEGE Apostolicâ Humanâ, ut docet S. Thomas quodlib. 4. art. 13. Et Covarruvias 2. p. cap. 6. cum multis aliis.

Episcopus autem, non potest Dispensare in LEGE Papæ, vel Concilii nisi in casibus sibi concessis. Clement. ne Romani de Elect. cap. Inferior de major: & Obed. Covarruvias in 4. p. 2. Rebuffus, Panormitanus, Cajetanus, Sylvester, & alii.

In quibus vero casibus, censeatur Episcopis data Potestas Dispensandi in LEGE Superioris, docet Cajetanus in 1. 2. q. 91. art. 4.

Quo

Quorum Primus. Quando Jus ipsum, talem potestatem concedit, quod sæpe fit, per aliquam clausulam generalē, ut in Conc. Trident. sess. 24. cap. 6. Ideoque, quando in LEGE Pontificia additur, ut in eā possit. Dispensari, eo ipso intelligi, Dispensationem committi Episcopo: Ita communiter Canonistæ, quos citat Suarez:

Secundo: Intelligitur facta hæc concessio Episcopis, ex rectâ ratione interpretaate voluntatem superioris: ut, quando materia est levis, & parui momenti, ita, ut LEX non obliget ad mortale, & quando mandatum non est rigorosum, sed simplex statutum.

Similiter in iis, quæ fræquenter occurrunt, præsertim quando talis Dispensatio ordinatur ad bonum animæ, & ad tollendum vinculum conscientiæ, aut periculum peccandi. Unde in his frequentibus admitti posse Regulam pro praxi quotidie occurrentem: *Episcopum posse Dispensare in his omnibus sibi non prohibitis*, concedit ex Cajetano, Navarro, Ledesma, P. Suarez lib. 15. de LEGIBUS cap. 14. num. 9. in fine.

Tertio: potest Episcopus Dispensare, in illis LEGIBUS, quæ licet emanent à Papâ, non sunt tamen pro totâ Ecclesiâ, sed pro tali Provincia, Episcopatu, vel commu-

nitate sibi subjectâ. Quod intellige, si nequeat sine Discommodo, Dispensatio peti ab Auctore LEGIS, & si talis sit consuetudo. Ita Suarez loco citato num. 10.

Quarto concessa videtur, hæc Dispensandi Potestas, in casibus extraordinariis, quando necessitas revera magna est, & est periculum in morâ, vel impotentia adeundi Papam. Tunc enim ex rationabili interpretatione voluntatis Papæ, censetur Episcopus habere Potestatem Dispensandi, ut tradit Sanchez lib. 2. de Matrim. disp. 4. & lib. 8. disp. 9. Panormitanus, Sylvester, Felinus, Rebuffus, & communiter Doctores.

Quibus addenda est consuetudo, optima LEGUM interpretis, & quæ ad Jurisdictionem acquirendam sufficit.

Parochi vero, & Animarum Curatores, quamvis non habeant ordinariam Jurisdictionem Fori externi, etiam voluntariam, ad quam pertinet Potestas Dispensationis, nec inveniatur Jus, illam tribuens. De consuetudine tamen, solent Dispensare, in casibus particularibus occurrentibus, in quibusdam frequentioribus præceptis, ut Jeuniis, Fæstorum observatione, quo ad vacandum ab operibus. Quæ consuetudo, ubi fuerit, servari poterit in LEGIBUS, circa quas fuit intro-

introduc̄ta : non autem extendi ad similes :
quia est Juri contraria. Suarez li. 6. de Leg.
cap. 14 num. 11

Quo ad Potestatem Delegatam in Dis-
pensando, de qua supra dictum : Sciendum, a-
liquando Directam Jurisdictionem, imme-
diate ipsi Delegato dari; aliquando vero da-
ri facultatem, ei, qui Dispensandus est, ut eli-
gat Personam, à quâ possit Dispensari, ut in
Delegatione Jurisdictionis, pro Sacramento
Confessionis, & Dispensatione votorum.

Quando igitur, datur facultas Dispensan-
di cum aliquo, in particulari, tunc hæc con-
cessio aut Delegatio, sive Dispensatio, est
stricti Juris. Ita Sylvester, Angelus, Francus,
& alii Canonistæ.

Si vero, Delegatio Potestatis Dispensandi
in aliquâ LEGE, generaliter facta fuerit,
quo ad Personas, sine illarum expressione;
tunc Dispensatio dicitur esse favorabilis, &
late interpretanda. Ita Covarruvias, San-
chez, & alii, quos refert Suarez lib.

6. de Leg. cap. 17.

num. 11.

* *

K 7

CAPUT